

[Chr. Søgaard.]

jo særlig Teaterforslaget, jeg skulde tale om — er Forbindelsen mellem Statsradiofonien og det kongelige Teater. Det er, om jeg saa maa sige, det geniale i Forslaget, som for Resten ligger lige for, og som enhver uhyre let kan se, men det kan man jo altid, naar en anden har set det først. Det er, forekommer det mig, et Forslag, som er praktisk for begge Parter. Der er efter den Udvikling, der allerede er sket, ikke Tvivl om, at Radiofonien har Fremtiden for sig, og ved, at det kongelige Teater er i Forbindelse med Radiofonien, er der ogsaa skabt større og større Mulighed for, at det kongelige Teater kan komme i Forbindelse med store Dele af den danske Befolkning, som hidtil har staaet ret fjernt og fremmed overfor det kongelige Teater. Derved er der skabt Mulighed for større Forstaaelse, men derved har ogsaa det kongelige Teater faaet et større Ansvar end hidtil, Ansvar for, at der kommer en bedre Forstaaelse mellem den almindelige, jævne danske Befolkning og vort Nationalteater.

Hvis man vil se lidt paa, hvordan det kongelige Teater for Øjeblikket staar i den danske Befolkning, hvordan man betragter Institutionen, ja, da er det naturligvis forskelligt. Jeg vil dog sige, at Befolkningen er slet ikke uden Forstaaelse af Teatrets kunstneriske og kulturelle Betydning. Man er klar over, ogsaa ude i de jævne Kredse, at der til Teatret er knyttet en Stab af fremragende og dygtige Kunstnere; men alligevel er det saaledes, at det, der er mest af i Pressen og ude paa Møder i Landet, eller hvor denne Sag nu drøftes, er Kritik, og man kan efter min Opfattelse ikke uden videre afvise denne Kritik med at sige, at det har man hørt saa tidt, og de Mennesker, der kritiserer det kongelige Teater, har vel ikke megen Forstaaelse af det. Man kan nemlig ikke afvise denne Kritik, naar den kommer fra de Mennesker, der skal betale Underskuddet. Den Dag, Staten bliver fritaget for at betale Underskud, den Dag, de Kredse, som overvejende søger det kongelige Teater, selv vil betale, hvad det koster at holde det gaende, vil Kritikken sikkert for en væsentlig Del forstumme, og Begrundelsen for den for en stor Del være fjernet. Den Kritik, man møder ude i Befolkningen, angaar ikke særlig den kunstneriske Side af Virksomheden, og det hænger vel sammen med, at Befolkningen i Almindelighed naturligvis ikke har meget personligt Kendskab til det kongelige Tea-

ters Virksomhed. Teatret er i overvejende Grad et Københavner-Teater, det besøges i overvejende Grad af den mere velhavende Del af den københavnske Befolkning, og selv om der kommer et ikke ringe Antal Provinsboere her til Byen, kommer de ikke meget i det kongelige Teater — Billetpriserne er meget høje, og ofte er der udsolgt; det har der i hvert Fald været tidligere, nu er det knap saa meget.

Efter min Mening findes der ikke saa lidt berettiget Kritik over den Maade, hvorpaa det kongelige Teater røgter sine kunstneriske, kulturelle og etiske Opgaver, og det gælder navnlig Virksomheden i de senere Aar. Det maa være Teatrets Opgave at fremføre Udlandets og vort eget Lands dramatiske Hovedværker baade fra Fortid og Nutid, men det forekommer mig, at man til Tider har lefllet for meget for Tidens daarlige Smag. Hensynet til at samle fuldt Hus har været i Forgrunden, medens det kunstneriske er blevet skubbet i Baggrunden. Der tilkommer vore store nationale Forfattere en Hædersplads paa det kongelige Teater, men dette Krav er ikke opfyldt ved, at man stiller deres Statuer op udenfor eller inde i Teatret, det opfyldes kun ved, at deres Værker kommer frem paa Scenen.

Alligevel er, som sagt, Kritikken af det kongelige Teater i overvejende Grad af økonomisk Art. Ude i den jævne Befolkning kan man ikke forstaa Berettigelsen af, at Landets Skatteydere, som aldrig kommer i dette Teater, skal være med til at betale 5 000 Kr., hver Aften Tæppet hejses op paa Teatret. Man skulde synes, at dette Teater havde bedre Betingelser end de andre Theatre her i København for at klare sig. Det svarer ingen Leje, ingen Forrentning af Bygningen, det skal ingen Skatter svare, ingen Assurance, har ingen Vedligeholdelsesudgifter — alt dette betaler Staten —, og saa har det en udmærket Kunstnerstab. Desuden har det Forret til vore dramatiske Hovedværker. Det forekommer mig, at det kongelige Teater er et kraftigt Eksempel paa, hvad Statsdrift kan føre til.

Teatrets bedste økonomiske Tid var fra 1903 til 1911, da der var et vist Selvstyre paa Teatret. Da lykkedes det med et beskedent Statstilskud at sammenspare  $\frac{1}{4}$  Mill. Kr. Efter 1911 kommer der imidlertid en økonomisk Tilbagegang; først opspiste man det sammensparede, og saa begyndte Statstilskuddene at vokse. I Aarene fra 1914 til 1918 var det aarlige Statstilskud gennemsnitlig 288 000 Kr., og efter 1919 har Underskuddet rigtig taget Fart. Fra 1919 til